

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**



***СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СУПЕРВІЗІЯ У ПСИХОЛОГІЧНІЙ ПРАКТИЦІ»***

Спеціальність:	С4 Психологія
Освітній рівень:	Другий (магістерський) рівень
Освітня програма:	Психологія

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Супервізія у психологічній практиці
Шифр та назва спеціальності	Психологія С4
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язковий
Кількість кредитів і годин	5 кредитів/150 годин Лекції: 20 годин Семінари/практичні заняття: 32 години Самостійна робота: 98 годин
Терміни вивчення дисципліни	1
Мова викладання	Українська
Вид підсумкового контролю	Іспит
Сторінка дисципліни на сайті	

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

Науковий ступінь	
Вчене звання	
Посада	
Дисципліни, які викладає НПП	
Напрями наукових досліджень	
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	
Контактна інформація викладача:	
Е-mail:	
Контактний тел.	
Телефон кафедри	
Портфоліо викладача на сайті кафедри/Інституту/Академії	

Анотація курсу. Навчальна дисципліна "Супервізія в психологічному консультуванні" розкриває різні наукові підходи, концепції та принципи вивчення роботи психологів, які значно поглиблюють свої знання в процесі спілкування і консультацій з іншими фахівцями, підвищуючи свій професійний рівень.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процес професійної підтримки, аналізу і удосконалення діяльності психолога-консультанта під керівництвом досвідченого фахівця з метою підвищення ефективності консультування та професійного зростання.

Метою навчальної дисципліни є з'ясування психологічного змісту, механізмів і умов формування і розвитку супервізійних процесів. дати студентам базові знання про супервізії, про етичному кодексі супервізора і важливості супервізії в роботі та навчанні психолога-консультанта та психолога-терапевта.

Завдання навчальної дисципліни:

1. Поглиблення і розширення загальнотеоретичної підготовки студентів до роботи з клієнтами (пацієнтами).
2. Ознайомлення студентів з базовими знаннями про відповідальність за процес консультування і психотерапії; підвищення рівня професійної терапевтичної роботи.
3. Підготовка студентів до узагальнення основних функцій психоконсультативної та психотерапевтичного процесу та супервізії: формує, або освітньої, яка передбачає розвиток навичок, умінь, розуміння і здібностей терапевтів і консультантів; тонізуючої, або підтримуючої, яка передбачає опір впливу проблем клієнтів (пацієнтів); нормативної, або напрямної, яка передбачає контроль терапевта над своєю особистістю.
4. Розвиток у студентів здатності розуміти своїх клієнтів (пацієнтів).

Пререквізити навчальної дисципліни: Базові загальноосвітні знання професійного циклу. Відноситься до дисциплін Індивідуального психологічного консультування, психології особистості, Соціальної психології, психології ПТСР і т. д.

Програмні компетентності і результати навчання:

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
Спеціальні компетентності (СК)	СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики. СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік. СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах. СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності. СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію. СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями. СК10. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології. СК11. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.
Програмні результати навчання	
Програмні результати навчання	ПРН1 Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

	ПРН4 Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій. ПРН5 Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість. ПРН8 Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищенням кваліфікації. ПРН9 Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності. ПРН11 Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.
--	---

Зміст навчальної дисципліни

№	Назва теми	Кількість годин, з яких:			
		Лекції	Практичні заняття,	Самостійна робота	Методи навчання/методи оцінки,
1-й семестр					Методи навчання: вербальний (навчальна лекція; бесіда; навчальна дискусія); індуктивний метод; дедуктивний метод; трансляційний метод; аналітичний; синтетичний; практичний; пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; проблемно-орієнтований метод подання; частково-пошуковий; дослідницький; інтерактивні методи
Змістовий модуль І.					
Тема 1.	Історія супервізії	1	2	9	
	Супервізія: загальні поняття.	1	3	9	
Тема 3.	Відмінності між супервізією та іншими формами допомоги	2	3	10	
Тема 4.	Рівні, типи, варіанти та форми супервізії	2	3	10	
Тема 5.	Етичні принципи супервізії	2	3	10	
Тема 6.	Групова супервізія: теорія і практика.	2	3	10	
Тема 7.	Особливості взаємодії супервізора і піднаглядного	2	3	10	

Тема 8.	супервізія роботи з дітьми	2	3	10	(аналіз ситуації, дискусії, диспути, полеміка; діалог, синтез думок; мозковий штурм; розвиток навичок; ситуаційне моделювання, опрацювання дискусійних питань); моделювання професійної діяльності; інноваційні методи навчання (компетентнісний; проектно-дослідницький); кейс-метод. Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінка участі в дискусіях, інші інтерактивні методи навчання); письмовий контроль (контрольні, самостійні роботи, есе); тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність); метод самоконтролю і самооцінки; оцінка кейсів.
Модульна тестова робота					
Змістовий модуль II.					
Тема 9	Супервізія роботи з підлітками	2	3	10	
Тема 10	Чинники супервізії	2	3	10	
Тема 11	Вплив супервізора на результат супервізії	2	3	10	
Модульна контрольна робота					
Всього:		20	32	98	
Форма контролю: іспит					

Технічне обладнання та/або програмного забезпечення – офіційний сайт МАУП:

<http://maup.com.ua> У навчальному процесі використовуються навчальні класи, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекцій і семінарів з елементами презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань вимагає доступу до інформації з Інтернету, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Форми і методи контролю.

Контроль успішності студентів ділиться на поточний і підсумковий (семестровий).

Поточний контроль здійснюється під час практичних (семінарських) занять, метою яких є систематична перевірка розуміння та засвоєння теоретичного навчального матеріалу, вміння застосовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань і т. д. Можливості поточного контролю надзвичайно широкі: мотивація до навчання, стимулювання навчально-пізнавальної активності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання і т. д.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають постійному контролю:

- усна доповідь;
- доповнення, запитання до відповідального;
- систематична робота на семінарських заняттях, активність при обговоренні питань;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації занять;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (заліки, контрольні, творчі роботи, есе тощо);
- підготовка тез, конспектів навчальних чи наукових текстів;
- самостійне вивчення тем;
- контроль успішності учнів ділиться на поточний і підсумковий.

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, звіт, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, есе, виклад матеріалу по заданій темі в письмовій формі і т. д.); комбінований контроль; презентація самостійної роботи; спостереження як метод контролю; тестовий контроль; проблемні ситуації.

Система оцінок і вимоги.

Таблиця розподілу балів, отриманих студентами

	Поточний контроль знань											Модульна контрольна робота	Екзамен	Загальна кількість балів
Теми	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	Тема 11	20	40	100
Робота на семінарськ ому занятті	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1	2			
Самостійна робота	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			

Таблиця містить інформацію про максимальні балах за кожний тип завдань.

При оцінюванні засвоєння кожної теми для поточної навчальної діяльності студента виставляються оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінки з відповідної дисципліни.

Критерії оцінки результатів навчання студентів і розподіл одержуваних ними балів регламентуються Положенням про оцінювання академічних досягнень студентів у ПАТ "ВНЗ "МАУП".

Модульне управління. Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни "Супервізія у практичній психології" проводиться у письмовій формі, у формі тестування, а саме тестів закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність.

Критерії оцінки модульної тестової роботи з навчальної дисципліни "Супервізія у практичній психології":

При оцінці модульної тестової роботи враховуються обсяг і правильність виконаних завдань:

- оцінка "відмінно" (А) виставляється за правильне виконання усіх завдань (або понад 90% всіх завдань);

- оцінка "добре" (В) виставляється за виконання 80% всіх завдань;

- оцінка "добре" (С) виставляється за виконання 70% всіх завдань;

- оцінка "задовільно" (D) ставиться, якщо 60% запропонованих завдань виконано правильно;

- оцінка "задовільно" (E) ставиться, якщо більше 50% запропонованих завдань виконано правильно;

- оцінка "незадовільно" (FX) ставиться, якщо виконано менше 50% завдань.

Відсутність у модульної контрольної роботи - 0 балів.

Вищевказані оцінки перетворюються у рейтингові бали наступним чином:

"А" - 18-20 балів;

"Б" - 16-17 балів;

"З" - 14-15 балів;

"D" - 12-13 балів.

"E" - 10-11 балів;

"FX" - менше 10 балів.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Супервізія у практичній психології» є обов'язковою формою оцінки результатів навчання студента. Воно здійснюється в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному навчальною програмою навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту. Студент допускається до підсумкового контролю за умови, що він/ вона виконав всі види робіт, зазначені в навчальній програмі.

Підсумкова (семестрова) оцінка з дисципліни, за якою передбачений іспит, формується з двох складових: результатів (оцінки) поточного контролю; екзаменаційної оцінки.

Максимальна кількість балів за поточний контроль - 60, за екзамен - 40.

Мінімальна сума, на яку іспит вважається зданим, становить 25 балів.

Оцінка за поточний контроль формується як сума рейтингових балів, отриманих студентом під час семінарів/практичних занять, і заохочувальних (при наявності) балів.

Після оцінювання відповідей студента на іспиті викладач підсумовує бали, отримані за поточні контрольні заходи, і бали за іспит для отримання підсумкової оцінки за курс.

Шкала оцінювання екзаменаційних завдань

Шкала	Загальної кількості балів	Критеріїв
Відмінно	30-40	Завдання виконано якісно; студент набрав максимальний бал при оцінюванні теоретичних знань.
Добре	20-29	Завдання виконано якісно і з досить високою часткою правильних відповідей.
Задовільно	10-19	Завдання виконано із середньою кількістю правильних відповідей; студент продемонстрував теоретичні знання зі значними помилками.
Незадовільно	0-9	Завдання не виконано; студент продемонстрував теоретичні знання з серйозними помилками.

Оцінка додаткових (індивідуальних) видів освітньої діяльності.
Додаткові (індивідуальні) види освітньої діяльності включають участь абітурієнтів у наукових конференціях, наукових товариствах і проблемних групах, підготовку публікацій і т. д. понад завдань, встановлених відповідною навчальною програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри претендентам, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів освітньої діяльності, можуть бути нараховані заохочувальні (бонусні) бали за певний освітній компонент.

Заохочувальні бали не є нормативними і не включаються в таблицю розподілу отриманих студентами балів і основну шкалу системи оцінювання.

Один захід може бути підставою для нарахування заохочувальних балів лише за один найбільш значимий освітній компонент.

Загальна кількість балів, набраних студентами за виконання завдань для самостійної роботи, є однією із складових академічної успішності навчальної дисципліни. Самостійна робота по кожній темі у відповідності з робочою програмою навчальної дисципліни оцінюється в діапазоні від 0 до 2 балів з використанням стандартизованих узагальнених критеріїв оцінки знань.

Шкала для оцінки виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань)

Максимально можлива оцінка самостійної роботи (індивідуальних завдань)	Рівень виконання			
	Відмінно	Добре	Задовільно	Незадовільно
3	3	2	1	0

Форми контролю: поточний контроль, заснований на виконанні практичної роботи; поточний контроль засвоєння знань, заснований на оцінюванні усних відповідей на питання, повідомлень, звітів і т. д. (на практичних (семінарських) заняттях); індивідуальний або колективний проект, що вимагає формування практичних навичок і умінь студентів (вибіркова форма); вирішення ситуаційних завдань; конспект, складений за самостійно досліджуваної теми; тестування, виконання письмового тесту; проекти статей, тез виступів та інші публікації, інші форми, сприяють повному засвоєнню освітньої програми і послідовному розвитку навичок ефективної самостійної професійної (практичної й науково-теоретичної) діяльності на високому рівні.

Для оцінки результатів навчання студента протягом семестру використовується 100-бальна оціночна шкала national і ECTS.

Зведена шкала оцінювання: національна та ECTS

Загальна кількість балів за всіма видами навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	
		Оцінка за національною шкалою для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	зараховано/ незараховано (залік)
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
75 – 81	3		
68 – 74	D	задовільно	
60 – 67	E		

35 – 59	FX	незадовільно з можливістю перескладання	незараховано з можливістю перескладання
0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу.

- регулярно відвідувати лекції і практичні заняття;
- систематично і активно працювати на лекціях і практичних заняттях;
- надолуження пропущених занять;
- виконувати завдання, передбачені навчальною програмою, у повному обсязі і з належною якістю;
- виконувати контрольну та іншу самостійну роботу;
- дотримуватися норм академічного поведінки та етики.

Курс " Супервізія у практичній психології" передбачає освоєння і дотримання принципів етики і академічної чесності, зокрема, орієнтацію на запобігання плагіату в будь-яких його проявах: всі роботи, звіти, есе, реферати та презентації повинні бути оригінальними і авторськими, не перевантаженими цитатами, які повинні супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Розглядаються порушення академічної доброчесності: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, копіювання, обман, підкуп, упереджена оцінка.

Оцінка студента орієнтована на отримання балів за активність на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи, а також виконання завдань, здатних розвинути практичні навички і вміння, за що можуть нараховуватись додаткові (бонусні) бали (участь у круглих столах, наукових конференціях, наукових конкурсах серед студентів).

Методичне забезпечення навчальної дисципліни

Навчально-методичні матеріали, що забезпечують підтримку дисципліни: конспекти лекцій, методичні рекомендації з проведення практичних (семінарських) занять і методичні рекомендації щодо самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів з навчальної дисципліни " Супервізія у практичній психології".

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Артеменко Т. (2021). Керівництво по проведенню інтервизии та супервізії / Черкаси: КНЗ "ЧОЙПОППЧОР", URL: <https://cutt.ly/t7h8Ymv>.
2. Мороз Р. А. (2021). Групи супервізії та Балінта як засіб емоційного реагування викладацького складу під час пандемії COVID-19. В кн.: Теоретичні та практичні аспекти розвитку сучасної педагогіки та психології. <https://surl.li/wyslkf>.
3. Нагляд - це не аудит: методичне посібник / Ю. О. Борисенко, А. О. Венгловская, Р. В. Гладкова та ін. Київ: УІРО, 2025. 245 с. URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2025/08/uied-20.08.2025.pdf>
4. Наказ Міністерства освіти і науки Російської Федерації від 18 жовтня 2019 р. № 1313 "Про деякі питання організації та проведення нагляду" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://imzo.gov.ua/2019/10/21/nakaz-mon-vid-18-10-2019-1313-deiakipytanniaorhanizatsii-ta-provedennia-supervizii/>
5. Наказ про затвердження методичних рекомендацій щодо проведення супервізії у сфері соціальних служб (05.01.2015 № 5). – [Електронний ресурс]: Режим доступу [http:// paruCKonsultant.com/?doc](http://paruCKonsultant.com/?doc)

Додатково:

1. Грицанюк О. В. та Іванів О. С. (2024). Супервізія як інструмент профілактики професійного вигорання соціальних працівників Науковий журнал Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 5: Педагогічні науки: реалії та перспективи, 98.
<https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series5.2024.98.06.13>
2. Ляховец, К. О. і Низовець-Кропта, О. А. (2024). Осмислення практики супервізії в роботі психологів освітніх установ у воєнний час. Вчені записки Тернопільського національного університету імені в. І. Вернадського. Серія: Психологія, 35 (5). DOI: <https://doi.org/10.32782/2709-3093/2024.5/05>
3. Івженко В. (2020). Супервізія як інструмент профілактики емоційного вигорання соціальних працівників. Вчені записки Вищої школи Технологічний центр в Катовіце, 12.
https://yadda.icm.edu.pl/baztech/element/bwmeta1.element.baztech5c96a862-2a37-4050-a280-9cd4d0577f4f/c/Ivzhenko_Nadzor_12_2020-2.pdf.
4. Спіцина Ст. Л. (2021). Соціально-психологічні особливості проведення супервізійних груп для психологів-початківців. Психологічний журнал, 7 (4), 38-48. DOI: <https://doi.org/10.31108/1.2021.7.4>.
5. Хараджи М. В., Іващенко А. В. (2022). Супервізія як метод професійного зростання психологів. Науковий вісник Ужгорода Національний університет, 1. DOI: <https://doi.org/10.32782/psyvisnyk/2022.1.4>.